

Norges Geologiske Undersøkelse
Postboks 6315 Torgarden
7491 TRONDHEIM
Att. Sandvik Gunn

Saksbehandler, innvalgstelefon

Suzanne Wien, 62 55 11 74

Søknad - verneområder i Innlandet - lavtflyving - geofysiske målinger - Norges geologiske undersøkelse - NGU

Fylkesmannen viser til søknad av 15.05.2020, angående dispensasjon for å få fly på 60 meters høyde, over verneområder i Innlandet, i forbindelse med geofysiske målinger. Målingene skal utføres i en korridor mellom Fåvang-Lygna og østover til svenskegrensa. Kartet er vedlagt. Målingene bør ifølge søker helst gjennomføres i sommerhalvåret/tidlig høst, når bakken ikke er dekket av snø. Det søkes om å få gjennomføre tiltaket i perioden juni-september.

Tiltaket berører 127 naturreservater som Fylkesmannen i Innlandet har forvaltningsansvaret for. Etter gjennomlesing av forskriftene er det kommet frem til at aktiviteten ansees å ikke stride imot verneforskriften i 34 av disse verneområdene. I 80 av områdene kommer undersøkelsen i konflikt med bestemmelsen om at det er ulovlig med unødige forstyrrelser av dyrelivet. For 6 av områdene er det direkte forbud mot lavtflyving, mens det for 7 av områdene både er forbud mot lavtflyving OG forbud mot unødig forstyrrelse av dyrelivet.

Områder med lavtflygingsforbud

Følgende naturreservat i Innlandet, som ligger innenfor deres flyområdekart har et forbud mot lavtflyging:

- Djupådalen: Formålet med vernet er å bevare et høgproduktivt barskogområde med sjeldne og trua plantearter, særlig av hensyn til en rik forekomst av lavarten huldrestry.
- Furuberget: Formålet med fredningen er å bevare et særpreget kalkfurskogområde med bl.a. en av de største sammengengende lågurtfurskogene av typisk sørøstskandinaviske utforming. Området viser bl.a. typisk utforming av lågurtfurskog slik denne først ble beskrevet og en urterik kalkfurskog av Oslofelttypen. Området er også interessant i floristisk sammenheng og for dynamikkstudier.
- Årkjølen: Formålet med fredningen er å bevare et lite hogstpåvirket barskogområde som viser et område med høyereliggende barskog på næringsfattig grunn som er typisk for regionen.

- Kvannbekken: Formålet med fredningen er å bevare et barskogområde og bekkeløft med et stort mangfold av ulike rike vegetasjonstyper innen et lite areal. I området finnes bl.a. sjeldne arter og arter som befinner seg nær sin nordgrense i Hedmark.
- Rolla: Formålet med fredningen er å bevare et meget variert og relativt lite påvirket barskogområde med en stor andel rike vegetasjonstyper og et meget rikt og sjeldent planteliv bl.a. med de såkalte «huldreplantene».
- Rangkløvhammaren: Formålet med fredningen er å bevare et barskogområde som har et særpreget plante- og dyreliv, særlig er området floristisk rikt i forhold til den artsfattige barskogen som dominerer denne delen av Østerdalen.

Naturmangfoldloven § 48 åpner imidlertid for forvaltnings-myndigheten å kunne gjøre unntak fra vernebestemmelsene dersom tiltaket ikke strider mot formålet med vernet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Områder med forbud mot unødig forstyrrelse av dyrelivet

Følgende naturreservat i Innlandet, som ligger innenfor deres flyområdekart har et forbud mot unødig forstyrrelse av dyrelivet:

- Bjønnhaugen: Formålet med naturreservatet er å bevare et område med en bestemt type natur i form av gammel granskog som blant annet har rike forekomster av den truede arten huldrestry. Videre har området særlig betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder en del død ved og gamle trær og som er livsmiljø for truede lav- og sopparter, samt forekomster av naturtypene rikmyr og rik sumpskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Brattåshaugen: Formålet med naturreservatet er å bevare et område med en bestemt type natur i form av gammel granskog som blant annet har rike forekomster av den truede arten huldrestry. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder en del død ved og gamle trær og som er livsmiljø for truede lav- og sopparter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Øytjernet: Formålet med naturreservatet er å bevare et relativt variert skogområde med betydelig innslag av gammel naturskog og med rike forekomster av den sjeldne og sårbare lavarten huldrestry. Videre er formålet med naturreservatet å bevare et område med særlig betydning for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, plante- og dyrearter og naturlige økologiske prosesser. Naturreservatet representerer fuktige, gamle granskoger i søndre del av Oppland med rike forekomster av krevende lavararter inklusive huldrestry, såkalte «huldrestrykskoger», samt med innslag av sumpskog og forekomster av sjeldne sopparter knyttet til død ved. Det er et mål at de deler av området som har yngre skog, ved fri utvikling skal få samme betydning for bevaring av naturmangfoldet som de øvrige deler av verneområdet.
- Svennesvollene: Formålet med fredningen er å bevare en optimal utviklet bestand av gråor-heggeskog og å bevare et strand- og gruntvannsområde av stor betydning for fuglelivet under vår- og høsttrekket

- **Bergevika:** Formålet med naturreservatet er å bevare et område som inneholder truet, sjelden og sårbar natur. Reservatet består av to delområder som begge er viktige for forståelsen av Oslofeltets fossilførende bergarter og som har forekomst av urterik tørr kalkfurskog, moserik grunnlendt kalkbarskog, soleksponerte kalkbergvegger, rik lågurtgranskog, strandskog og hagemarkskog med ask og gråor. De regionalt sjeldne vegetasjonstypene inneholder et stort antall sjeldne planter og sopp. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- **Kalvberget:** Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel og grov furuskog, og som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for huldrestry og andre truede arter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- **Kile:** Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i forma av til dels svært rik blandingskog i lavlandet med stor treslagsvariasjon med blant annet barlind og osper. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- **Falken:** Formålet med naturreservatet er å bevare en rik, høgproduktiv og svært variert blandingskog i låglandet med truete og regionalt sjeldne skogtyper som or-askeskog, alm-lindeskog, gråor-almeskog og høgstaudegranskog og svært frodig lågurtgranskog i tillegg til kalkfurskog og gransumpskog. Videre er formålet med naturreservatet å bevare et område med særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, plante- og dyrearter og naturlige økologiske prosesser. Vegetasjonen i naturreservatet er til dels svært rik, med mange varmekjære elementer og elementer knyttet til et baserikt jordsmonn, herunder en rik karplanteflora med flere regionalt og nasjonalt uvanlige arter og et stort mangfold av jordboende sopp. Deler av området har gammelskog av både bar og lauv med relativt mye død ved. I naturreservatet forekommer sjeldne arter innenfor flere organismegrupper, bl.a. arter knyttet til gammelskog og fugl. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- **Totenåsen:** Formålet med naturreservatet er å bevare et område med truet, sjelden og sårbar natur med sitt biologiske mangfold. Området består av en østvendt barskog og er egenartet i form av en kjerne med urskogspreget. Området har en særskilt betydning for biologisk mangfold som leveområde for sjeldne og sårbare arter. Området er representativt for høyereliggende barskog i regionen.
- **Fjæluelva:** Formålet med naturreservatet er å bevare ei bekkekløft og en rik og høgproduktiv blandingskog i lavlandet med truete og regionalt svært sjeldne skogtyper som høgstaudegranskog og en spesiell utforming av rik lågurtgranskog på leirjord. Videre er formålet med naturreservatet å bevare et område med særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, plante- og dyrearter og naturlige økologiske prosesser. Vegetasjonen i reservatet er rik og med mange varmekjære elementer. Deler av området har gammelskog med relativt mye død ved av gran. I naturreservatet forekommer sjeldne arter innenfor flere organismegrupper, bl.a. arter knyttet til gammelskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

- Svartdalstjerna: Formålet med naturreservatet er å bevare et av de største sammenhengende gammelskogområdene med gran på det sentrale Østlandet med en av de største forekomstene i Europa av den sjeldne og sårbare laven huldrestry. Videre er formålet med naturreservatet å bevare et område med særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, plante- og dyrearter og naturlige økologiske prosesser. I tillegg til huldrestry har naturreservatet også forekomst av flere andre sjeldne og sårbare lavarter samt sopparter. Naturreservatet har et særpreg ved at skogen har et naturlig fuktig mikroklima, såkalte «huldrestryskog». Området er stort, godt arrondert, og det er representativt for humid fjellgranskog i regionen. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Sulustaddalen: Formålet med naturreservatet er å bevare et område med truet, sjelden og sårbar natur i form av et relativt uberørt skogsområde bestående av ei nordvent bekkekløft med en høy andel rike skogtyper som blant annet kalkgranskog. Området har en særlig betydning for biologisk mangfold med et stort artsmangfold særpreget av rike forekomster av flere truede og sårbare arter. Området er representativt for bekkekløfter i regionen.
- Torsæterkampen: Formålet med naturreservatet er å bevare et relativt stort skogområde med stor variasjon i skog- og naturtyper og med forholdsvis store, sammenhengende arealer gammel naturskog, noe som er sjeldent i regionen. Videre er formålet med naturreservatet å bevare et område med særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, plante- og dyrearter og naturlige økologiske prosesser. I naturreservatet er både bekkekløft, rasmarek, bergvegg, høgproduktiv granskog og fjellskog godt representert. Stedvis er det store konsentrasjoner død ved og gode forekomster av sjeldne og sårbare arter av lav, bl.a. huldrestry, og vedboende sopp. Naturreservatet er representativt for skogtypene i regionen. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Vesle Rokosjøen: Formålet med fredningen er å bevare et viktig våtmarksområde og å verne om vegetasjonen, det spesielt rike og interessante fuglelivet og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området.
- Trautskogen: Formålet med naturreservatet er å bevare et gammelskogområde med både fattige og rike vegetasjonstyper, herunder rik sumpskog og rik granskog, som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder sjeldne og sårbare karplante-, mose-, sopp- og lavarter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand og eventuelt videreutvikle dem.
- Skuta: Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av med rik blandingsskog samt gammel og stedvis rik granskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til rik løvskog og eldre barskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Bronkeberget: Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel bar- og løvskog, samt bekkekløft. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre skog og bekkekløftmiljø. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

- Sætersjøberget: Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form mellomboreal granskog og mosaikk av skog og myr og med innslag av gamle løvtrær og urskogpreget furuskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Eidsfjellet: Formålet med naturreservatet er å bevare et skogområde som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv. Området utgjør en spesiell naturtype ved at det til dels består av naturskog med furu og gran og det har særskilt naturvitenskapelig verdi ved at det inneholder flere kravfulle gammelskogarter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Mikkelsberget: Formålet med naturreservatet er å bevare et noenlunde intakt økosystem med gammel furu- og granskog som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder sjeldne og sårbare sopp- og lavararter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Gardsjøen: Formålet med fredningen er å bevare et viktig våtmarksområde i sin naturgitte tilstand og å verne om de spesielle landskapsformene, vegetasjonen, det spesielt rike og interessante fuglelivet og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området.
- Rønnåsmyra: Formålet med fredningen er å bevare et nedbørsmyrkompleks av typen eksentrisk høgmyr som har en svært regelmessig oppbygging, og et område med et karakteristisk og interessant fugleliv.
- Melåsmoen: Formålet med naturreservatet er å bevare som økosystem en sandfurskog med forekomster av sjeldne sandfurskogsopper, med spesielt fokus på slørsopper. Området har et stort mangfold av jordboende mykorrhizasopper knyttet til furu i sandfurskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Hakaskallen: Formålet med naturreservatet er å bevare et noenlunde intakt økosystem med gammel granskog med innslag av myr og bekkedaler som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder sårbare sopp- og lavararter og har potensial som voksested for flere sjeldne og trua arter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand og eventuelt videreutvikle dem.
- Verdensløpet: Formålet med naturreservatet er å verne en bestemt type natur i form av et noenlunde intakt økosystem med gammel gran- og furuskog, og som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for kravfulle plante-, sopp- og lavararter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Sigridbrenna: Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur med gammel gran- og furuskog i et småkupert område med stor variasjon langs fuktighetsgradienten og stedvis mye død ved. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre barskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Klokken: Formålet med naturreservatet er å bevare et område med gammel granskog med stort lauvskoginnslag som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder en rekke kravfulle arter og innslag av sjeldne og sårbare gammelskogarter.

Området består av rik lågurtgranskog med et betydelig innslag av lauvtrær. I de bratteste partiene er det innslag av rasmark- og rik bergflatevegetasjon. Det er flere sjeldne og sårbare sopp- og lavararter i området.

- Skasberget: Formålet med naturreservatet er å bevare et område med gammel barskog som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder kravfulle og truede plante-, sopp- og lavararter. Blåbærgranskog er den dominerende skogtypen i området. Området har innslag av furu og bjørk. Sumpskog, myr og fuktmark dekker store arealer. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Maliskjæra: Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel, stedvis rik og urørt barskog. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til rik, gammel barskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Vestre Lukashaugen og Bornoberget: Formålet med naturreservatet er å bevare som økosystem et barskogområde med en rekke ulike gran- og furuskogtyper, deriblant ugrøftede sumpskoger, og med mange små myrer og vassdrag. Området har særskilt vitenskapelig og pedagogisk betydning fordi det representerer et typisk, men relativt lite påvirket skoglandskap i en aktiv skogbruksregion. Av særlig interesse er det at det i området finnes flere kravfulle og sjeldne gammelskogarter, særlig knyttet til sumpskoger og død ved.
- Brenninga: Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur med gammel og fuktig granskog samt skogkledd holmer i myr og tjern. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre, fuktig barskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Slåttbråtåmyra: Formålet med naturreservatet er å bevare et område med ulike typer gammel barskog med innslag av gamle lauvtrær, som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder kravfulle og regionalt sjeldne karplante-, sopp- og lavararter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Rogberget: Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur med gammel barskog med innslag av rogn, osp, selje og lind. Gammelskogen på platået av Rogberget har rikelig med død ved og arter som gubbeskjegg, svartsonekjuka, lungenever og skrubbenever. I den sørvestvendte bergskråningen med tilhørende rasmarker vokser det regionalt sjeldne arter som fjellrundbelg, lakrismjelt og skåresildre. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre barskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Juvberget: Formålet med naturreservatet er å bevare et område med rik, gammel lågurtgranskog med lauvskoginnslag og med gammel barblandingskog som begge har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at de inneholder kravfulle og sjeldne karplante-, sopp- og lavararter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

- Lindberget: Formålet med naturreservatet er å bevare som økosystem et delvis intakt skog- og myrlandskap med gammel granskog som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder kravfulle og truede plante-, sopp- og lavararter. Den grandominerte skogen i området veksler mellom fastmarksskog, myrkantmark og sumpskog i mosaikk med myr, bekker og kilder. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Hemberget: Formålet med naturreservatet er å bevare et stort skog- og myrområde gammel granskog og innslag av rik lauvskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for sjeldne og sårbare sopp- og lavararter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Hestberget: Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel gran- og furuskog i mosaikk med myrflater og tjern. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gammel barskog og død ved. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Buberget: Formålet med naturreservatet er å bevare et naturområde med dominans av gammel granskog, med innslag av myr og tjern og som har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for sjeldne og sårbare sopp- og lavararter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Ulvåkjølen: Formålet med fredningen er å bevare et viktig våtmarksområde i sin naturgitte tilstand og å verne om vegetasjonen, det spesielt rike og interessante fuglelivet og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området.
- Endelausmyrene: Formålet med fredningen er å bevare et viktig våtmarksområde i sin naturgitte tilstand og å verne om vegetasjonen, det karakteristiske og interessante fuglelivet og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området.
- Brumundsjøen-Harasjømyra: Formålet med naturreservatet er å bevare et stort naturområde med en rekke ulike barskog og myrtyper, med innslag av gammelskog, rike bekkedrag og sumpskog som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder en rekke sjeldne og sårbare karplante-, sopp- og lavararter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand og eventuelt videreutvikle dem.
- Gitvola og Nordre Kletten: Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel barskog, gamle lauvtrær og store myrområder. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre barskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Korpreiret: Formålet med naturreservatet er å bevare som økosystem et noenlunde intakt bekkekløftmiljø med gammel granskog som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder kravfulle og truede plante-, sopp- og lavararter. Korpreiret består av en velutviklet vest-øst-gående bekkekløft med sammenhengende eldre granskog på begge sider av elva Øksna. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

- Nordhuehøgda: Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel gran- og furuskog, med stort innslag av bjørk, selje og rogn og med myrflater og tjern i mosaikk med skogen. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre, stedvis rik og fuktig barskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Gita: Formålet med naturreservatet er å bevare som økosystem et noenlunde intakt bekkekløftmiljø med gammel fuktig granskog og frodige lauvskoger med alt naturlig plante-, sopp- og dyreliv. Området utgjør en spesiell naturtype ved at det dels består av gammel, flersjiktet granskog, dels av lauvskoger med mye død ved og det har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder en rekke sjeldne og sårbare sopp- og lavararter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Jernåa: Formålet med naturreservatet er å bevare som økosystem et noenlunde intakt bekkekløftmiljø med gammel fuktig granskog med alt naturlig plante-, sopp- og dyreliv. Området utgjør en spesiell naturtype ved at det har stor andel høyproduktiv skog, hvorav et betydelig areal med høystaudegranskog, og det har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder en rekke sjeldne og sårbare karplante-, sopp- og lavararter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Lavåa: Formålet med naturreservatet er å bevare som økosystem et noenlunde intakt bekkekløftmiljø med gammel, rik høystaudegranskog med alt naturlig plante-, sopp- og dyreliv. Området utgjør en spesiell naturtype ved at det består av gammel, rik høystaudegranskog og det har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder sjeldne og truede sopp- og lavararter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Kalvmyra: Formålet med naturreservatet er å bevare et ravinelandskap med gammel granskog som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder kravfulle, sjeldne og sårbare plantearter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Kildeøyene: Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av flommarksskog av gran og ulike løvtrær. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til flompåvirket skog og andre arter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Røtkjølen: Formålet med fredningen er å bevare et viktig våtmarksområde i sin naturgitte tilstand og å verne om vegetasjonen, det spesielt rike og interessante fuglelivet og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området.
- Skjeftkjølen: Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av stort naturområde med mosaikk av skog og myr og med stor variasjon i barskogtyper med forekomster av gammel granskog. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke sårbare og sjeldne arter knyttet til våtmarksområder med et rikt fugleliv, gammelskog og død ved. Det er en

målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

- Rysjøen: Formålet med fredningen er å beskytte det karakteristiske dyrelivet, særlig våtmarksfuglene, som finnes i dette og tilstøtende områder.
- Regnåsen og Hisåsen: Formålet med naturreservatet er å bevare et stort naturområde med mye variasjon i barskog- og myrtyper med store arealer gammel furuskog med innslag av urskogselementer. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det finnes en rekke sårbare og sjeldne arter knyttet til gammelskog og død ved. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Brødalen: Formålet med naturreservatet er å bevare et område med gammel, flersjiktet granskog som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder en rekke sjeldne og sårbare arter. Området består av skog med stort innslag av død ved med god kontinuitet, og er levested for en rekke sjeldne og sårbare kryptogamer, deriblant sårbare lavararter, og en rekke kravfulle sopp og lavararter, også flere signalarter for kontinuitetsskog.
- Deifjellia: Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur med gammel barskog som har innslag av varmekjære lauvtrær. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre barskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Viksætra: Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av rik sumpskog med mye død ved. Området har stor betydning biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre, rik sumpskog og død ved. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Svendstuøyene: Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av flompåvirket skogsmark og åpen, krattbevokst elveør knyttet til løsmasseøyer i Glommas elveløp. Området er også leveområde for sjeldne og truede plante-, sopp- og lavararter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Jukulen: Formålet med naturreservatet er å bevare et skogområde med ulike typer naturskog med innslag av lågurtgranskog, høgstaudekog og edellauvskog, som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder kravfulle og sjeldne plante- og sopparter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Skordalen: Formålet med naturreservatet er å bevare et relativt intakt økosystem med gammel granskog som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder kravfulle truede plante-, sopp- og lavararter. Området består av en bekkedal med bratte lisider og grovokst høgstaudegranskog på delvis kalkrik berggrunn, samt et platå med urskogsnær fjellgranskog med mye død ved. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Luvdalsætra: Formålet med naturreservatet er å bevare et relativt intakt bekkeløftmiljø med gammel granskog som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder kravfulle og truede plante-, sopp- og lavararter. Kvannbekken renner gjennom området og

danner en bekkekløft med flere små fossefall. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem

- Halasbukjølen: Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur med stor variasjon i barskogtyper, med forekomster av gammel og urskogpreget furuskog og innslag av eldre granskog og myrflater. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre barskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Turtroa: Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel, fuktig granskog og bekkekløftmiljø med mye død ved. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre og fuktig barskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Skorbekklia: Formålet med naturreservatet er å ta vare på et naturskogområde som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv. Av særskilt vitenskapelig betydning er det at området har innslag av sjeldne og truede arter.
- Svartåsfjellet: Formålet med fredningen er å bevare et tilnærmet urørt skogområde som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv. Den åpne og grovokste granskogen med stort innslag av liggende og stående død ved har urskogpreg, og dette utgjør naturtyper som det finnes svært lite av i Sør-Norge. Området er på grunn av sin urørthet egenartet og av særskilt vitenskapelig betydning.
- Tøråsen: Formålet med naturreservatet er å bevare et stort naturområde med stor variasjon i barskogtyper og forekomster av gammel og urskogpreget skog, med innslag av rikmyrer, rik sumpgranskog og høgstaudegranskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke sjeldne og sårbare sopp- og lavararter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Gråkletten: Formålet med naturreservatet er å bevare et stort og sammenhengende naturskogområde dominert av ulike typer granskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke sårbare og sjeldne sopp- og lavararter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Tronkberget: Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel gran- og furuskog stedvis med urskogpreg og med kontinuitet i død ved, rik sumpskog og bekkekløftvegetasjon. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke sårbare og sjeldne arter knyttet til gammelskog og død ved. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Drevdalen: Formålet med naturreservatet er å bevare et stort taigaskogområde med innslag av gammel granskog, rike bekkedrag og sumpskog som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder en rekke sjeldne og sårbare sopp- og lavararter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

- Skorbekken: Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel, fuktig granskog og bekkekløftmiljø. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre og fuktig granskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Fregn: Formålet med Fregn naturreservat er å bevare et naturskogspreget barskogsområde som har særskilt betydning for biologisk mangfold. Videre er formålet å ta vare på variasjonsbredden i økosystemer, naturtyper, arter og genetisk mangfold. Av spesielle kvaliteter har området store arealer med gammel furu- og granskog på kalkrik grunn med et rikt artsmangfold. Området er på grunn av sin naturtilstand, produktivitet og egenart av særskilt naturvitenskapelig betydning.
- Granbekken og Drevja: Formålet med naturreservatet er å bevare et stort naturområde med mye variasjon i barskogtyper med elvenær skog og høyereliggende barblandingskog, med innslag av rikere sumpskogtyper og kildehorisonter. Området representerer en for landsdelen typisk elvenær skogsnatur, og har særskilt verdi ved forekomst av sumpskoger og kildehorisonter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Eldåa: Formålet med naturreservatet er å bevare et område med en bestemt type natur i form av ei bekkekløft og store forekomster av gammel skog med preg av urskog, og skog med naturlig dynamikk, i tillegg til de ulike typer kravfulle og sjeldne plante-, lav- og sopparter som finnes i området. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig naturlig og urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Nordre Brynsåa: Formålet med naturreservat er å bevare en nokså stor og velarrondert bekkekløft dominert av rike og frodige vegetasjonstyper karakteristisk for bekkekløftene i søndre deler av Gudbrandsdalen med en stor ansamling av svært sjeldne barksopper. Videre er formålet med naturreservatet å bevare et område med særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, plante- og dyrearter og naturlige økologiske prosesser. I reservatet forekommer bl.a. sjeldne skogtyper som bekkekløft, boreal regnskog, høgstaudeskog og rik lågurtskog i tillegg til berg- og rasmarkvegetasjon og gråor-heggeskog. Reservatet har en artsrik og frodig karplanteflora med bl.a. «huldreplanten» skogranke. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Gålaskarven: Formålet med naturreservatet er å bevare område som representerer en bestemt type natur i form av et større skogområde med gammel og relativt urørt barskog. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre barskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Rokkåa: Formålet med naturreservatet er å bevare et område med ei bekkekløft og ulike typer gammel barskog som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder kravfulle og sjeldne plante- og sopparter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Solfrittikroken: Formålet med naturreservatet er å bevare et delvis intakt økosystem med gammel granskog som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder

kravfulle og sårbare plante-, sopp- og lavararter. Områder er svært artsrikt med vegetasjonstyper som rik sumpskog, rik høgstauteskog, kalkskog og gammel granskog rik på død ved. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

- Veslhammarlia: Formålet med naturreservatet er å bevare et område med ei bekkekløft og med ulike typer gammel gran- og furuskog som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder kravfulle og sjeldne plante- og sopparter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Valsjøberget og Andråsberget: Formålet med naturreservatet er å bevare et stort naturområde med stor variasjon i barskogtyper, særlig forekomstene av gammel og urskogpreget furuskog, med innslag av kalkfuruskog, lågurtgranskog og høgstaudegranskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det finnes en rekke arter knyttet til gamle furuskoger, gammel lavereliggende granskog, samt sørbergsarter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Skarvberget og Tallåsen: Formålet med naturreservatet er å bevare et stort naturområde med mye variasjon i barskogtyper og store arealer furuskog med urørt preg, med innslag av gammel bærlyngfuruskog, rike kildesig og rikmyrer. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for rekke naturskogarter og kalktilknyttede arter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.
- Skjerbekkraudkollen og Løvåskampen: Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel og lite påvirket granskog med høy luftfuktighet og mye død ved. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter som er knyttet til eldre og fuktig granskog og død ved. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Naturmangfoldloven § 48 åpner imidlertid for forvaltnings-myndigheten å kunne gjøre unntak fra vernebestemmelsene dersom tiltaket ikke strider mot formålet med vernet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Områder med både lavtflyvingsforbud og forbud mot unødig forstyrrelse av dyrelivet

Følgende naturreservat i Innlandet har forbud mot både lavtflyving og unødig forstyrrelse av dyrelivet:

- Lågendeltaet naturreservat: Formålet med fredningen er å bevare et viktig og spesielt våtmarksområde i sin naturlige tilstand med vegetasjon og dyreliv, og å verne om et spesielt rikt og interessant fugleliv, særlig av hensyn til trekkende, hekkende og overvintrende vannfugl.
- Lågendeltaet fuglefredningsområdet: Formålet med fredningen er å bevare det rike fuglelivet og fuglenes livsmiljø i området, særlig av hensyn til trekkende, hekkende og overvintrende vannfugl.

- Våletjern: Formålet med fredningen er å bevare og hindre total gjengroing av et naturlig næringsrikt tjern med et rikt plante- og fugleliv, og et myrkompleks som det knytter seg store pollenanalytiske interesser til.
- Åkersvika: Formålet med opprettelsen av naturreservatet er å bevare et verdifullt våtmarksområde som et dynamisk og komplekst innlandsdelta med kroksjøer og meandere og med stor variasjon i naturtyper, blant annet rike utforminger av bløtbunn, sumpmark, fuktenger, flomskogsmark og fastmarksskogsmark. Området har særlig stor betydning for biologisk mangfold i form av raste- og hekkeområder for våtmarksfugl og som leve- og voksested for sjeldne og truede plante- og dyrearter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i en god tilstand og eventuelt videreutvikle dem.
- Totenvika: Formålet med fredningen er å bevare et viktig våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området, særlig av hensyn til trekkende vannfugl.
- Gjesåssjøen: Formålet med fredningen er å bevare et viktig våtmarksområde og å verne om vegetasjonen, det karakteristiske og interessante fuglelivet og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området.
- Lavsjømyrene/Målikjølen: Formålet med fredningen er å bevare i naturtilstand og som landskapselement et stort, intakt myrlandskap av internasjonal verneverdi, satt sammen av strengblandingsmyrer og minerotrofe strengmyrer, bakkemyrer og flatmyrer, med tilhørende vegetasjon og fauna, særlig fuglelivet.

Naturmangfoldloven § 48 åpner imidlertid for forvaltnings-myndigheten å kunne gjøre unntak fra vernebestemmelsene dersom tiltaket ikke strider mot formålet med vernet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Fylkesmannens vurdering

Naturmangfoldloven § 7 sier at det skal fremgå av et vedtak hvordan de miljørettslige prinsippene i lovens §§ 8-12 har vært anvendt i en sak og hvilken vekt de er tillagt.

Kunnskapsgrunnlaget som er nevnt i naturmangfoldloven § 8 sier at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal, så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Selv om vi ikke har tilgang på oppdaterte artsdata for alle de berørte naturreservatene nevnt ovenfor, kan vi likevel anta at samtlige av dem har et dyreliv som vil være sårbart i yngle- og hekketiden og etterfølgende måneder når ungene er små og uselvstendige.

Det er ikke forsket mye på lavtflygingsproblematikk knyttet til dyrelivet, men ifølge Klima- og miljødepartementets rundskriv, vil den samlede støypåvirkningen for dyr som oppholder seg i kartleggingsområdet være ca. 5 minutter ved kartlegging fra småfly. Dette er en relativt kortvarig forstyrrelse som må kunne betegnes som forbigående. Lavtflyging vil imidlertid uansett kunne gi påvirkning i form av kortvarig stressrespons, som medfører mindre tid til beite, hvile og økt energibehov som følge av flukt. Slike ulemper vil variere fra art til art.

Ettersom forstyrrelsen er kortvarig, vil kronisk stress for sårbare arter ikke være en veldig aktuell problemstilling.

Vi anser at vi vet tilstrekkelig om dyrenes respons på kortvarig lavflyging slik at føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 ikke vil bli aktuelt å bruke i denne saken.

Selv om det er gitt et flertall dispensasjoner til diverse inngrep i disse naturreservatene tidligere, mener vi at den samlede belastningen av tidligere innvilgede tiltak sammen med en eventuell kortvarig lavflygingsepisode ikke vil føre til en for stor belastning på områdene samlet sett, jf. naturmangfoldloven § 10.

NGU opplyser om at de ønsker å utføre kartleggingen på sommerhalvåret-tidlig høst fordi bakken ikke vil være snødekket da, og at dette er av stor betydning for å få gode resultater fra prosjektet. Dette er, som nevnt tidligere, ikke det beste tidspunktet for å unngå forstyrrelse på dyrelivet. Vi vil derfor sette vilkår til tidspunktet som undersøkelsen kan gjennomføres på, da utenom særlig hekketiden, slik at det ikke vil bli aktuelt å gi dispensasjon til flyging i juni. Lavtflygingen vil være relativt kortvarig, og vi mener at vilkår om tidsperiode vil ha mye å si for hvorvidt tiltaket vil stride imot formålene med verneområdene, og hvorvidt tiltaket vil kunne påvirke verneverdiene nevneverdig.

Vi har ikke noen kommentarer til valgt driftsmetode og lokalisering, siden dette er ting som ikke er aktuelle å endre på dersom prosjektet skal kunne gjennomføres. Vi anser derfor at det ikke er nødvendig med avbøtende tiltak eller kostnadskrevende tiltak for å unngå miljøskade, jf. naturmangfoldlovens §§ 11 og 12.

Siden dette er en veldig spesifikk søknad, med et formål som det ikke er sannsynlig at mange andre vil søke om dispensasjon for å utføre, vurderer vi presedensvirkningen av en tillatelse på fremtidige avgjørelser til å være lav. Derimot vil presedensvirkningen av en tillatelse til lavtflyging i disse verneområdene kunne være høy når det gjelder de andre verneområdene som det også søkes om å flyge over i samme søknad. Vi ser dog ikke dette som et stort problem siden vi mener at flygingen er en forbigående forstyrrelse som kan utføres uten nevneverdige ulemper på verneverdiene i andre tilsvarende naturreservat, så lenge vi setter en begrensning på tidsperioden.

Konklusjon

Vilkårene for å kunne gi en dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 er oppfylt siden tiltaket ikke strider mot vernevedtakenes formål eller kan påvirke verneverdiene nevneverdig. I denne vurderingen har vi lagt stor vekt på at den samlede støypåvirkningen for dyr som oppholder seg i kartleggingsområdet være ca. 5 minutter ved kartlegging fra småfly. Det er også lagt vekt på at dette er et tiltak som sannsynligvis kun vil skje én gang, og deretter vil det ikke være behov for lignende tiltak i disse verneområdene på mange år. På bakgrunn av disse to vurderingene mener vi tiltaket kan gå for å være en forbigående forstyrrelse som det kan gis dispensasjon for etter naturmangfoldloven § 48 første ledd.

Med hjemmel i nml § 48 første ledd gir Fylkesmannen i Innlandet NGU dispensasjon, fra forskriftene til de nevnte områdene med forbud mot lavtflyving og forskriftene for de nevnte områdene med forbud mot forstyrrelse av dyrelivet, til å gjennomføre geofysiske målinger fra fly. Vilkår følger:

- Flygingen kan kun skje i perioden 1. juli – 15. november 2020

- Før flygingen finner sted skal SNO varsles: Runa Skyrud tlf.: 950 77 606

Vedtaket kan påklages etter bestemmelsene i forvaltningsloven § 28. Klagefristen er 3 uker fra dette brevet er mottatt. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen.

Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen kun gjelder for verneforskriftene i de verneområder Fylkesmannen i Innlandet har forvaltningsmyndighet for, og ikke for de øvrige verneområdene som blir berørt av flygingen. Dere må selv innhente nødvendige dispensasjoner fra andre forvaltningsmyndigheter, i tillegg til annet relevant lovverk. Eventuelle berørte villreinnemnder og reindriftsforvaltningen bør også kontaktes i forhold til vill- og tamrein.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Suzanne Wien
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:
1 Kart

Kopi til:			
Åmot kommune	Torget 1	2450	RENA
Åsnes kommune	Rådhusgata 1	2270	FLISA
Grue kommune	Pb 94	2261	KIRKENÆR
Øyer kommune	Kongsvegen 325	2636	ØYER
Elverum kommune	Postboks 403	2418	ELVERUM
Løten kommune	Pb 113	2341	LØTEN
Nord-Odal kommune	Herredsvg 2	2120	SAGSTUA
Vestre Toten kommune	Postboks 84	2831	RAUFOSS
SNO lokalt			

Lillehammer kommune	Postboks 986	2626	LILLEHAMMER
Stange kommune	Postboks 214	2336	STANGE
Hamar kommune	Postboks 4063	2306	HAMAR
Ringsaker kommune	Pb 13	2381	BRUMUNDDAL
Stor-Elvdal kommune	Postboks 85	2481	KOPPANG
Rendalen kommune	Hanestadveien 1	2485	RENDALEN
SNO lokalt			
Trysil kommune	Pb 200	2421	TRYSIL
Våler kommune	Sentralgården	2436	VÅLER I SOLØR
Østre Toten kommune	Postboks 24	2851	LENA
Gjøvik kommune	Postboks 630	2810	GJØVIK